

اصول و مبانی پدافند

تیم عامل

(ویژگی‌ها و عالی)

محمد حسن صبوری

بهار ۱۳۹۳

سرشناسد	: صیوری، محمدحسین، ۱۳۴۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: اصول و مبانی پدافند غیرعامل، محمدحسین صیوری.
مشخصات نشر	: تهران: دانشکده علوم و فنون فارابی، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۸ص: مصور (رنگی).
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۵۶۷۰-۹۸-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیها
موضوع	: دفاع از غیر نظامیان
موضوع	: آفتندی (علوم نظامی)
موضوع	: دفاع ملی
موضوع	: آفتندی (علوم نظامی)
بازوود	: دانشکده علوم و فنون فارابی
ردیفی گنجره	: ۹۲۶ UA / ص ۲۲ الف ۶۱۳۹۰
ردیفی دیوبی	: ۳۶۳/۳۵
شماره ثبت	: ۲۳۲۳۸۲۰

مدرس عالی: علی اکبر قیاسی
صفحه از سید حجت الاسلامی
طرح جلد: سید سلطان موسوی نیا
تاریخ انتشار: بهار ۱۳۹۳
قیمت: ۸۰۰۰ ریال
نوبت چاپ: اول ۱۳۹۳
شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

همکاران، محققان، استادان گرامی و ارجمند می‌توانند نظرات اصلاحی را در دوره این کتاب به آدرس: تهران - صندوق پستی ۴۵۷۳-۱۹۳۹۵ معاونت پژوهش ارسال نمایند.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۹
پیشگفتار.....	۱۱
فصل یکم (تعاریف و اصطلاحات).....	۱۳
فصل دوم (تاریخچه).....	۴۳
فصل سوم اصول پدافند غیرعامل.....	۶۳
فصل چهارم (استاندارد).....	۷۷
فصل پنجم (روش های ستار، اختفاء و پوشش).....	۱۱۳
فصل ششم (اهمیت همدان پدافند غیرعامل).....	۱۳۱
فصل هفتم (دفاع در مقابل حملات و ترسانه).....	۱۴۳
منابع و مأخذ.....	۱۸۵

مقدمه

امروزه جامعه‌شناسان جنگ را به عنوان یک پدیده و واقعیت اجتماعی قلمداد می‌کنند. جوامع بشری در طول تاریخ تمدن خود هزاران جنگ را به خود دیده و در این جنگ‌ها بیش از چند میلیارد انسان جان باخته‌اند. گفتنی این که در طول چند هزار سال تمدن بشری، فقط سال‌های اندکی بدون جنگ و مناقشه بوده است. در طی ۴۵ سال (از سال ۱۹۱۱ تا سال ۱۹۹۰) در کره زمین فقط ۳ هفته بدون جنگ بوده است و اکثر این جنگ‌ها در کشورهای جهان سوم به وقوع پیوسته است.

تاریخ جنگ‌های گذشته خصوصاً هشت سال دفاع مقدس، و جنگ‌های به وقوع پیوسته در منطقه، جنگ متحدین علیه عراق در سال ۱۹۹۱ (جنگ اول خلیج فارس) و جنگ آمریکا و انگلیس علیه عراق ۲۰۰۳، جنگ آمریکا علیه افغانستان در سال ۲۰۰۱، دریدان نظر است که کشور مهاجم جهت در هم شکستن اراده ملت، توان اقتصادی، نظامی و سیاسی کشور مورد تهاجم با اتخاذ راهبرد انهدام مراکز ثقل، توجه خود را صرف بمباران اهداف حیاتی و حساس می‌نماید.

جنگ‌ها با پیشرفت فناوری و به کار گیری تسلیحات مدرن و هوشمند، ماهیت پیچیده و مخرب‌تری به خود گرفته و هر روزه گونه‌های از جهان شاهد کشتار انبوه مردم و تخریب و انهدام منابع، سرمایه‌ها و زیرساخت‌های آنها، اثر بمباران‌ها و انبوه آتش ویرانگر دشمنان بوده این روند، متوقف نشده و ادامه خواهد یافت.

امروزه کشورهایی که طعم خرابی و خسارات ناشی از جنگ را چشیده‌اند، جهت حفظ سرمایه‌های ملی و منابع حیاتی خود توجه خاص را ویژه در دفاع غیرعامل نموده و در راهبرد دفاعی خود جایگاه والایی برای آن قائل شده‌اند. انجام اقدامات پدافند غیرعامل در جنگ‌های نامتراز امروزی، در جهت مقابله با تهاجم خصمانه و تقلیل خسارات ناشی از حملات هوایی، زمینی و دریایی کشور

مهاجم، موضوعی بنیادی است که وسعت و گستره آن تمامی زیرساخت‌ها و مراکز حیاتی و حساس نظامی و غیرنظامی، سیاسی، ارتباطی، مواصلاتی نظیر بنادر، فرودگاه‌ها و پل‌ها، زیرساخت‌های محصولات کلیدی، نظیر پالایشگاه‌ها، نیروگاه‌ها، مجتمع‌های بزرگ صنعتی، مراکز فرماندهی و کنترل و مراکز جمعیتی کشور را در بر می‌گیرد، تا حدی که حفظ امنیت ملی و اقتصادی، شکست‌ناپذیری در جنگ، به نحو چشمگیری بسته به برنامه‌ریزی و ساماندهی همه جانبه در موضوع حیاتی پدافند غیرعامل می‌شود.

پدافند غیرعامل به عنوان یکی از مؤثرترین و پایدارترین روش‌های دفاع در مقابل تهدیدات همواره مد نظر اکثر کشورهای جهان قرار داشته است و حتی کشورهایی مانند آمریکا و شوروی سابق با وجود برخورداری از توان نظامی بسیار بالا به این موضوع به نسبت توجه داشته‌اند و کشوری مانند سوئیس با وجود بی طرفی در دو جنگ جهانی و هیچ‌گونه تهدید، به این موضوع توجه بسیار زیادی دارد. در کشور ما، علیرغم فقدان خالص ژئوپولتیک، دارا بودن ثروت‌های عظیم نفت و گاز، نظام ضد استکبار و ورزیده به رصه‌های فناوری نوین و تهدیدات استکبار جهانی، به موضوع پدافند غیرعامل توجه چندانی نشده و حتی تجربیات حاصل از سال‌های دفاع مقدس نیز در ایجاد هوشیاری و کاهش آسیب‌پذیری‌ها و توجه به محورهای پایداری توسعه از نظر امنیت و دفاع، نقش قابل‌ایفا نکرده است.

پیشگفتار

تهدیدات بالقوه بر علیه نظام جمهوری اسلامی ایران ایجاب می نماید که نیروهای مسلح، توان رزمی خود را ارتقاء بخشند و در مقابله با تهدیدات موجود آماده و هوشیار باشند.

هشت سال دفاع مقدس و جنگ های به وقوع پیوسته در منطقه، خصوصاً جنگ اول خلیج فارس (جنگ ۴۳ روزه متحدین علیه عراق در سال ۱۹۹۱) و جنگ آمریکا و انگلیس بر علیه عراق (۲۰۰۳) و جنگ آمریکا بر علیه افغانستان (۲۰۰۱) بر این مهم تأکید می نماید که کشور میزبان تهدیدات و تهاجم با اتخاذ راهبرد انهدام مراکز ثقل و مراکز حیاتی و حساس و مهم نظامی و غیر نظامی را دارند.

با توجه به شرایط جنگی ناهمتراز و وجود شکاف فناوری بین تسلیحات آفندی هوایی دشمن و تسلیحات پدافندی خودی و آسیب پذیری سامانه های پدافند هوایی در برابر جنگ الکترونیک و تجهیزات شناسایی و... دشمن، تأسیسات، تجهیزات و نیروهای موجود در مراکز حیاتی، حساس و مهم نظامی و غیر نظامی را به هدف های ساده و آسانی برای دشمن تبدیل می نماید. تجربیات گذشته، وقوع جنگ های فوق در منطقه و اهداف راهبردی آمریکا در حوزه های محاصره، تهدید و براندازی نظام جمهوری اسلامی ایران، این پیام را می دهد که بایستی با اطمینان و تأثیر موثر دفاعی، خود را آماده مقابله با تهدیدات بالقوه و بالفعل دشمنان نماییم. بخش بسیار مهمی از این آمادگی در حوزه پدافند غیرعامل در جهت خنثی سازی و کاهش خسارات و تلفات احتمالی دشمنان به اهداف حیاتی، حساس و مهم خودی می باشد.

انجام اقدامات پدافند غیرعامل به منظور مقابله با تهاجم خصمانه و تقلیل خسارات ناشی از حملات زمینی، هوایی و دریایی کشورهای مهاجم، موضوعی اساسی

و بنیادی است که وسعت و گستره آن تمامی زیرساخت‌ها و مرکز حیاتی، حساس و مهم نظامی و غیرنظامی، ارتباطی، مواصلاتی، نظیر بنادر، قرارگاه‌های فرماندهی، شناورهای سطحی و نیروهای عمل کننده را در کلیه مراحل عملیات در بر می‌گیرد.

پرداختن به آموزش در سطوح مختلف عمومی و تخصصی در کلیه دستگاه‌های اجرایی کشور از اولویت‌های اساسی و غیر قابل انکاری برخوردار است و نقش بسزایی در ایجاد عزم و اراده ملی در برنامه ریزی، کاهش آسیب‌پذیری‌ها، ایجاد درک مشترک از ماهیم نظری و عملی شناخت تهدیدها، ایجاد فرهنگ و نهادینه کردن اصول و مبانی پدافند غیرعامل، توسعه علمی حوزه‌های مختلف پدافند غیرعامل در مراکز تولید علم و توسعه علمی و معنوی انسانی دارد.

به همین جهت در این راستا دانشکده علوم و فنون فارابی این کتاب را جهت ارتقا دانش کارکنان و مدیران ارشد است. امید است موثر و قابل بهره برداری باشد.